

strengere Forholdsregler, end der ellers, idetmindste forsaavidt jeg kan skjønne, vilde være blevet taget, og deels, at der slet ikke fra Ministeriets Side fremkommer Dplysninger om meget vigtige Spørgsmaal. Vel sagde den ærede Rigsdagsmand igaar, at der ikke var Grund til at rette nogen Anke mod Ministeriet for den Anvendelse, det har gjort af den extraordinaire Pengebevilling, men hertil vil jeg foreløbig bemærke, at jeg ikke har reist nogen Anke over Anvendelsesmaaden; jeg har blot anket over, at Ministeriet ikke har meddeelt nogen Dplysning om den finantstielle Status i det Hele taget, om Landets pecuniære Forhold, om den Virkning, som Pengeskriften har havt paa Landet, om, hvorvidt det Middel, der ifjor Efteraar blev foreslaaet, nemlig at anvende $2\frac{1}{2}$ Million til extraordinaire Laan, har kunnet modvirke Pengeskriften og bringe Ligevægt tilbage i de almindelige Omsætningsforhold. Jeg har anket over, at Ministeriet ikke har udtalt sig over dette Punkt; jeg troer, det er uforvarsligt, efterat Rigsdagen med den største Beredvillighed, ja uden Debat og aldeles eenstemmigt gik ind paa det Forlangende, Ministeriet gjorde om $2\frac{1}{2}$ Million, uden at Ministeriet egentlig fremkom med Motiver dertil eller med Overslag om Anvendelsesmaaden. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Eskærning) sagde igaar — og, uagtet det, han dengang sagde, ikke strengt vedkom, hvad jeg havde yttret, skal jeg dog tillade mig et Par Bemærkninger imod ham —, at Hensigten med Loven om de $2\frac{1}{2}$ Million var den at bringe Penge tilveie for de Mænd, som havde Sikkerhed, men at det ikke var Hensigten at stille dem billigere Bilskaar, end de kunde faae andetsteds. Der kan naturligviis trættes i det Uendelige om, hvorvidt dette har været Hensigten med Loven eller ei; der var ingen Debat om den Hensigt, Loven skulde have, men der staaer dog ialtsald i den, at Pengene bevilgedes for at lette Omsætningsforholdene. Jeg paaftaaer imidlertid, at Omsætningsforholdene besværes istedetfor at lettes ved, at der pludselig indtræder en dobbelt saa høi Rentefod som den tidligere. Den ærede Rigsdagsmand kender formodentlig ikke den Beretning, der er udgivet

af Bestyrelsen for den midlertidige Laanekasse; det var den, jeg talte om igaar, og som jeg undrede mig over at finde i Departementstidenden paa samme Tid, som vi her holde Rigsdag, uden at vi have hørt eller seet Noget derom fra Ministeriets Side. Naar man efterseer denne Beretning, og den har tilviise stor finantstiel Vigtighed i sig, vil man finde, at den midlertidige Laanekasse for Kongeriget har havt en forffjelligartet Virksomhed. Den har for det Første disconteret Buxler, hvorfor den tog 9 pCt. og derhos tildeels haandsaaet Pant, men disse 9 pCt. vare vel egentlig ikke høiere end Bankdiscontoen paa den Tid var, thi den midlertidige Laanekasse disconterede ikke længere end til den 15de Februar, og det er heller ikke med Hensyn til dette Punkt, jeg anker over Rentefoden. For det Andet blev over Halvdelen af de $2\frac{1}{2}$ Millioner udlaaent til Sparekasser, Discontobanker og Communer, og af denne Halvdeel blev der taget $8\frac{1}{2}$ pCt., hvilket ikke kan rime sig med hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds sagde, thi, naar man laaner Pengene ud til moralske Personer og Pengeinstituter, saa laaner man dem ikke ud til Enkelte, men saa propagerer man $8\frac{1}{2}$ pCt. eller en endnu høiere Rentefod ud over hele Landet, da Omsøfningerne bestandig sørges, naar Pengene skulle gaae igjennem flere, inden de naae til den egentlige Forbruger. Beretningen fra Laanekassens Bestyrelse oplyser, at der næsten ikke har fundet directe Udlaan til private Mænd Sted; der er saaledes til Landeieendomsbestiddere ikke udlaaent Mere end 170,000 Rd., hvoraf de 150,000 Rd. ere gaaede til Jylland, og der er kun givet ganske faa Laan til Handlende og Fabrikanter; den Forudsætning, som den ærede Rigsdagsmand opstillede imod mig, at Bevillingen var givet til Fordeel for enkelte Personer, der vare solide nok, men paa Grund af Tidsomskaendighederne ikke kunde faae Penge, er altsaa feilagtig, og dersom han har voteret Loven i den Hensigt, saa har han naturligviis forregnet sig aldeles, thi den er bleven anvendt paa en ganske anden Maade. Den Anvendelse, der er givet Pengene, har efter min Mening havt en meget uheldig Indflydelse paa vor pecuniære Stilling, som ganske vist vil spores endnu en